

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE

Csütörtök

79. szám.

Pest, június 15. 1848

Nem kell táblabíró politika.

Előfizethetni Pesten, csak a kiadónál (a Beimelféle nyomdában, aldunásor Piáristák épülete) vidéken a k. postahivataloknál.

Előfizetési ár:

Julius elejétől kezdve félévre. Pesten házhozhordással 5 ft. Vidékre postán borítékban 6 ft.

Évnegyedre Pesten 2 ft 30 kr. vidékre postán 3 ft 30 kr.

Egy hónapos előfizetést csak helyben, s a hónap első napjától számítva 1 forintjával fogadunk el.

Hirdetésektől egy háromszor hasábozott sorért, vagy ennek helyéért 3 kr. pp-szettetik.

Pest, június 15.

A fővárosban a figyelmet e perczen csaknem kizárólag az illyr mozgalmak kötik le.

Eddig sokan azon véleményben voltak, hogy az illyrek valami ifju, nemzeti párt, kik megragadva a jelen mozgalmi alkalmakat, ősi szabadságaikat és függetlenségüket akarják visszaszerezni. —

Ma már diplomatus világosságba van helyezve, hogy az illyr mozgalom valóságos reactio a magyar alkotmányosság győzedelme ellenében.

A nagyobbterjedelmű lapok már közölték a bán meggyitő beszédét.

És mi e beszéd alap gondolatja?

Visszaohajtása a régi rendszernek! Jellasics szerint a horvátok nem akarnak különválni Magyarországtól, sőt minden illynemű vádat magukról elhárítva, azt rágalomnak nyilatkoztatják.

Miért zudulnak fel tehát ellenünk? Azért, mert szerintök a magyar nemzet, a király törvényes tekintélyét és hatalmát megsemmisítette. Azért mert már most a főhatalom a népképviselők többségének kifolyása lett. És a mi ezekből következik: hogy a magyar király ezután csak országol, nem pedig kormányoz, hogy mindenmemű rendeletei csak úgy érvényesek, ha azt az illető miniszter aláírja, és azért minden abban foglaltakért a legsigorubbán felelős, hogy a cancellariai leiratok megszűntek; egy szóval, hogy Magyarországnak független, és a bécsitől elkülönült kormány jött létre.

Ezzel egyszersmind az illyrek azt is kimondták, hogy Magyarország a király törvényes hatalma ellenében forradalmilag lépett fel, hogy az

1848-iki törvények a királytól erőszakosan csikartattak ki.

Elmondják azt is, mi ebből következik, hogy a dolgok illetlen állásban ő felsége minden igaz híveinek elháríthatlan kötelessége fegyverre kelnis a kormányzási mód régi formáját, mely a constitutionalismusnak parodiája volt, minden czköz-zel helyre állítani.

Részünkről ezen őszinte beszéden, ha már annyira vagyunk, csak örvendeni tudunk, mert reménységünk van, hogy a horvátok közül a józanabb fők s az alkotmányosság buzgóbb barátai tudni fogják magokat mihez tartani, akkor, midőn kenyértörésre fog jutni a dolog.

Nem is kellett egyéb a boldogtalan illyr ügynek mintsem hogy terveinek ezen utolsó eszméjét így elárulja.

Eddig őket s czéljaikat kevesen ismerték. Europa azt gondolta rólok, hogy teljes függetlenségért küzdenek. És ezért alkalmasint sokan becsülték őket.

De most ők magok rontanak el mindent. Kiirtanak minden sympathiát, mely irántok mint tapasztaltuk, sok helyütt nagy mértékben létezett.

Horvátország nem akar Magyarországtól elválni! Mit akar tehát? A régi rendszert a palástolt absolutismust, a legázolt bureaucrátiát, s az országnak eddigi, szolgálai állását, s gyarmati helyzetét!

Ez kell az illyr párt vezetőinek. Köszönjük a felvilágosítást.

Már most Europa érteni fogja, a mi viszonyainkat Horvátország ellenében, s ha harezra kerül a dolog, tudni fogja, mi a kérdés közöttünk.

Mi Magyarország, csak egy szóval élünk Horvátország ellenében. Csak ki kell mondanunk, hogy Horvátország a magyar Vendée. És az 1847-diki Europa őket elítélte.

De mikor azt mondják: Horvátország: nagyon csalatkozunk, ha mi e kifejezés alatt az egész Horvát nemzetet, vagy csak kihető többségét is akarnánk érteni.

Az illyrek Horvátországban is csak egy fractio. —

Az illyr nyelv, nem is nép nyelv, az vagy öt hat déli szlav dialectusból van összecompandva, s azt a tudósokon kívül az ördög sem érti.

A nép? —

Ez mindenütt olyan, mint a nép szokott lenni. Értjük a míveletlen népet, mert ennek még azokon kívül, mellyek az ő napi szükségéit közvetlen ériutik, alig van valami magasbról fogalma.

A nép egy nyugodt erő, mellyel az rendelkezhetik, ki őt előbb maga részére elfoglalja.

A horvát népre hatni, vannak népszerű argumentumok mind a két részről.

Az illyrek részéről a fő eszme, a független

nemzetiség, a magyarok az illyrek ellenében a szabadságot hozhatják fel.

Mert csak arról ne beszéljen valaki, hogy az illyrek szabadelvű párt. — Legyen a sok helyett egyedüli példa, a mult országgyűlési két horvát követ. Volt e csak egy reformkérdésünk is, mellyet ezen emberek pártoltak volna?

Vagy a ki ezen egy pár emberről nem akar következtetést huzni, ám tekintsen körül azon gyönyörűséges legénységen, kik Zágrábban az, illyr mozgalmak élén állanak.

És kiket fog ott látni: egy osztrák generalt, katonatiszteket, kormány hivatalnokokat, a báni táblaülőket, s a mi a szabadelvűek előtt elhatározó: tömegben a sok kanonokat és kiscbbrangu papokat. Szóval azon elemet, mellyre a régi rendszer emberei támaszkodtak, kik most itt, a közép ponton azétszalasztván, a vidéken skarják kigyófejeket felemelni.

A népet sietséggel még meg lehetne szerezni a jó ügyhöz.

Fájdalom, a haza szerencsétlenségére a ministerium sok jó tulajdonai közzé, a sietség egy általában nem tartozik.

Hátha még két hónap előtt már elkezdték volna ott ministereink működni, a mi hogy nem történt, most már késő n üti mellét a Pesti Hírlap.

Egy a hitelességben minden kérdés-n felől álló ismerősünk azt beszélé nekünk, hogy Csernovics kir. bizto s kevesed magával el mert menni az illyrek közzé, s kérdé lőfők, miért nem mennek haza, mert nem dolgoznak, kapálnak, kaszálnak, ak pedig azt felelék, hogy ők nem maguk jószántából vannak itt, nekik a felkelés meg van parancsolva, ki volt adva, mellyik falu hány embert adjon, és hogy ha nem jöttek volna, a falut bizonyosan rájuk gyujtják.

Tökéletesen igaza van a Pesti Hírlapnak, hogy egy pár hónap előtt itt mindent könnyen el lehetett volna nyomni, de most már csak letemes erővel, és adjuk hozzá nagy kockázatokkal.

Azok pedig a kik a könnyen elayomhatást elmulaszták — feleljenek.

Halljuk, hogy a belügyministerium rendőri osztályánál titokaokul két radical Nagy G. és Degré Lajos vannak alkalmazva.

Legyen szabad ezennel a kinevezeteknek, úgy is mint személyes barátainknak a hivatalhoz szerencsét kívánnunk.

Ha van hivatalosztály, a hová bizodalmat érdemlő férfiak szükségesek, akkor az bizonyosan a rendőri osztály.

Ha itt a hivatalnokok radicalok, mindenki biztos lehet, hogy például a vélemények szabadsága

ellen, titkos utakon merény nem fog elkövetetni. A ministerium pedig köszönetet érdemel, azért, hogy magasb szempontok tekintetéből e ki-nevezésekkel nem igen bánja, ha azt is mondják: Ime mellyik párt embereit hiszi a belügyminister olyanoknak, kikben mindenki megnyugodhatik.

Hihetőleg ilyen szempontból lett a rendőri osztályban főnök Perczel Mór is, ki mint tudatik, akkor érzi magát legboldogabbnak, ha valaki őt radicalnak nevezi.

Nem kell megijedni!

A mint eljött a karloviczi ágyuzás, s az orosz hadseregnek a Pruton keresztül lépésének híre tömegben rohantunk a hivatalos lapok olvasására.

A jóra való magyar nem is alhatott, annyira várta a reggelt, melly értesíteni fog azon rendkívüli intézkedésekről, mellyet a ministerium a háboru tetteles kezdetekor hirtelenében szükségesnek ítél.

Csatlakoztunk s feltettük magunkban, hogy azon helyről többé semmit sem fogunk várni.

Azonban vigasztalásunk nem maradt el.

A jó hír keletéről a Tisza mellékéről az eredei magyar nép közöl jött.

Az alföldi nagy városokból a nép minden képzelhető fegyver nemét magához ragadva roppant tömegben indul a megtámadók ellen.

A székely nemzetörtségi törvényen a nép tul adott: a haza megmentését minden honfi kötelességének ismert.

Háromszáz esztendő óta most lép először a magyar nemzet a tettek mezejére mint magyar.

Nem kell megijedni.

Post, jun. 15.

A nemzeti őrség végre csakugyan rendezték, a tisztek választása is megkezdetett tegnap a Lipót városban.

Igen ohajtandó volna, hogy a választásban csak kétféle lenne tekintet: becsületességre és képességre.

Mi a nemzeti őrséget, egy ország felvirágozása, boldogsága, személy- és vagyonbeli bátorsága legnagyobb biztosítékának tartjuk, következőleg tiszteji választásában a legnagyobb óvatosságra a legszigorubb vigyázatra intjük polgártársainkat.

Ne válasszatok hiu embert, ki csak az aranyos kardkötő és finomabb posztó miatt szeretne tiszt lenni. Az ilyen paradeokon figuránskodnék ugyan, de komoly esetek alkalmával láz tartaná ágyában.

Ne válasszatok büszke aristocratát, ki azt gondolja, hogy szerencsésnek tartjátok magatokat parancsa alatt állani. Az ilyennek bánásmódja, nem korunk szelleméhez való, ő kegyes leereszkedés se l fogna lenni irányotokban, már pedig a leereszkedésnek helye többé — az egyenlőség kimondása után — nincsen.

Ne válasszatok vak mágnás gyűlölt se, kin a szenvedélyek annyira uralkodni tudnak, hogy egy egész osztály minden egyes tagjai iránt gyűlölettel, engesztelhetetlenséggel viseltetik, nem parancsnoknak való, az ilyen ember némelyek iránt elnéző lenne a mások rovására.

Ne válasszatok hazánk nyelvét jól nem beszélőt.

Válasszatok olyakat, kik állásaik fontosságát felfogni, megérteni képesek, kiknek parancsszavaik nem fognak sértőleg hangzani, s kiknek báráti intéseik parancsszavak leendnek.

Legyen bár a választott mágnás vagy napszámos mindegy, a hon mindkettőre számolhat, ha becsületesség- és képességgel bírnak.

Csak kérlek ne tegyétek a tiszti állomásokat korteskedés célpontjaivá, s ne válasszatok azokat, kik szavazataitokat sürgetik, ki valamely hivatalt illy uton akar elnyerni, annak a hon érdekei előtt, más mellék érdekek a tulnyomóbbak.

Ne nézzetek arra, hogy választottaitok vagyonosak legyenek, a rongyos öltözet alatt ver sokszor a legnemesebb szív, de másfelől azt se hiddetek, hogy minden gazdag ember csak pénznek él.

Válasszatok meg a szegényt, kinek jó tulajdonai felől meg vagytok győződve, így elégtelt adtok néki a sors mostohaságáért, s felemelitek őt maga előtt.

És válasszatok meg az olly gazdagot, kit, ha szegény volna is, megválasztanátok.

Budapesten a rend és csend fentartása a nemzetörtség kezeiben van; de e nemzetörtségnek egyszersmind legfőbb garantiaul kell lenni nyert jogaink, és kivívott szabadságunkra nézve;

Azért válasszatok meg embereiteket, kiket tisztelké akartok tenni.

Csernátóni.

Mondjunk oda egy kicsit a papoknak.

Esztergom környékéről. Junius 14.

Szerkezti!

Esztergom városában minden harminczötödik ember pap!

Az esztergamiak bizonyosan üdvezülni fognak, ha per spász azon jó magyar közmondás már megbukott volna, hogy: korcsmárosra a pénz, papra a lelke...!

A tisztelendő urak Esztergamban most is azt prédikálják, hogy a kálvinistát és a lutheranust bizonyosan elviszi az ördög, és hogy a purgatorium azon hely, mellyben a bűnös lelket szokták kipucolni, mint a baka az uniformis-gombot.

Az esztergami kanonok a papi javadalmakat assecurandók konferenciáztak, és az igaz hívők (hiszed-e a purgatoriumot?) aláírásai által fogták elbarricádolni a mindenféle zsiros habemus (ad) domin(i)um-okat!

Besze Jánosnak sikerült a dolgot elmellőzni, egy humoristai felolvasással, mellynek czime: „Csak nem ettetek bolond gombát?”

A nagyságos urak (isten szent ugye még most is nagyságozhatják magukat, holott Krisztus per tu volt tanítványaival) átlátták, hogy jobb lesz a népnek békét hagyni, mert nekik rég kihullván az ugynevezett csikófoguk, annyit ugy is kapartak, a mennyi maholnapig elég, — ergo nem szükséges nekik a biztosítás! —

De bezzeg, a dii minorum gentium, az ur akálában pástorkodandók (sperativus kanonokok és püspökök) egész dühvel akarják a status quot.

Status quo? ... igen, igen, status quo! azaz: nyolcz tál étel, jóféle somlai, badacsonyi, tokaji, préférence, kártya, százezer pengős évi jövedelem és egy unokahug.

És mind ezért becsületükre is fogadják, hogy a ceciliátus is megmarad in statu quo?

A még mind eddig vörös czingulustalanok népgyűlést hirdetnek, hirdetik, hogy a fundatiók, pium legatumok, stipendiumok mind elvétetnek tölünk a kálvinisták által!

De a papi javadalmak elvételéről, vagy annak biztosításáról halgatnak a tisztelendő urak, hallgatnak, mint a pap (tisztelendő ur) a székben; csak a fundatiokról, legatumokról beszélnek, hogy a népet bolondithassák, pedig a fő fő petitióban benne lesz a papi jószág is, s ha majd az aláírás iverket beküldik a vidéki papok, majd adnectálják az aláírásokat oda, a hova kell?

És a tisztelendő urak megfeszített szorgalmának gyümölcse lön 68 darab aláíró az egész vármegyében, melly Esztergom vármegyének neveztetik! —

Hatvannyolcz darab báránycska került az izgató tisztelendő pástorkok skikba! Hatvannyolcz csak? holott Esztergom városában minden harminczötödik ember pap!

Hatvannyolcz! ... ha a pecsovics világ még uralkodnék és a budai lotteria megvolna, a 68. és 35-ik számot betennék, és hogy a tisztelendő uraknak, t. i. az esztergomi izgatónak, egy ter-nora kilátásuk legyen, még a huszonötöt ráadásul adnók! Hisszünk hogy ez az utolsó szám tálalna, ezt legtöbbször kihúzták!

Igy bukott meg Esztergamban a papi armány! de annál veszettebbül gyál Mosony és Győr megyékben az aláírás, mert ott minden második plébánus kanonok akar lenni, a status quoért!

A status quo pedig mint mondám nyolcz tál étel, somlai, tokai, badacsonyi, százezeres jövedelem ... és, o dulcis memoria praeteritorum, az unokahug.

Dominus vobiscum!

Azokról a káptalanokokról!

Szerkezti!

A haza veszedelemben van. Pénzre van szükségünk, hogy a hazát megmenthessük. E célból indítványoztatott e lapokban, miszerint aránylagos adó vetlessék a hon lakossaira, különös tekintettel a gazdag püspökök és kanonokokra. De illy nehéz körülmények között joga van a státusnak bizonyos nem szükséges, sőt mondhatni hasz-talan testületeket végkép is megszüntetni. Illyenek pedig a káptalanok. Nézzük miért, vannak a kanonokok.

1. Sz. széki ülőkök. De minden püspöki s illetőleg érseki városban vannak theologiai professorok lelkész s segédlelkészek, kikből lehet sz. széket alakítani, sőt a közel vidéki lelkészeket is lehet e minőségben alkalmazni. E célból tehát nem szükségesek.

2. A püspök s illetőleg érsek tanácsosai. De e szerepre — ha a rendes udvari papok — millyenek a titkár, szertartó stb. nem elégségesek az előbbi pontban említették sziate igen alkalmasok s elégségesek.

3. A kanonokok naponkint többször breviariumot szoktak recitálni. Az istenért! ezért csak nem

fogunk ezeket fizetni senkinek. Ugy is ezen nyilvános breviariumozás valóságos botrány.

4. A káptalan locus credibilis. No de ezt nem olly felette nehéz máshová áttenni.

A káptalanokra tehát a státusnak el annyira nincs szüksége, hogy a legrendesebb időben is ellehetne azokat törölni, illy rendkívüli veszély perczeiben pedig el kell. És ezen nem fog megütközhetni a legbüszköbb katolikus sem, mert az egyháznak sincs a káptalanokra szüksége épen a fennemlített okoknál fogva. Továbbá a káptalanok nem is eredetiek, ezek csak később keletkezvén az egyházban.

De az a kérdés, mit teszünk a mostani káptalanokkal?

A kik még szolgálni képesek, legyenek plébánások, a kik pedig nem, a státus által mérsékelt nyugdpénzzel láttassanak el. — Hisz eléggé megszedték már magukat.

Egy pár szót a püspökökről. Hát ezek jószá-gai elvétessek-e? csak becsületes fizetéssel lássa el a státus őket, miért ne?

Ezen intézkedések tán nem fognának tetszeni a mostani püspöksüvegeseeknek, s néhány magas polczra ásirozó lelkeknek, de kik a világi aristocratiának nem barátai, azok a papi aristocratiát még jobban kell, hogy gyűlöljék, mert ennél nincs irtoztatóbb.

Az alrendű papság legnagyobb része — ugy hiszem — ezen csak örülne, mert hisz ő a status által becsületesen fizetetik, s megszabadulna a rég megunt unalomtól.

Rajta tehát urak, kiket illet. Itt a nemzetigyűlölet. Terjesztésük elő es ügyet, s midőn senkinek nem teszték kárt, a hazának nem csekély pénzforsrást nyitottak ezen intézkedéssel.

Egy öreg plébános.

Ohajtánók, ha a ministerium a Horvátországi eseményekre nézve a nemzetet napoként tudositáná. —

Jó vagy rossz a hír, mind egy: kérjük azokat a hivatalos lapban közleni.

Ez által eleje vétetnek azon sok hamis hírek terjesztéseinek, mellyek által részint ok nélküli remegtetés részint gondatlan elbizakodás czéloztatik létrehozatni.

Legyen a Közlönynek egy rovatja, melly a horvát mozgalmakról naponként értesítsen s ha valamely más lapban hamis hírek közöltettek volna, — mellyeknek valósága vagy nagyon — vagy épen nem hiteles — azok illyeknek nyilvánítassanak.

Ez a kormánynak is érdekében áll, mert a közönség nem leend a szárnyaló bizonytalan hírek miatt szünteleni ingerültségben lázzal rokon állapotban, következőleg a ministerium rendeletei és intézkedései fogamatosságára is erőlyesebben közremunkál.

Csernátoni.

Eperjes. Junius 10.

Boldog isten! egy pár hétig az alföldön mulattam, onnét szülő hazamba visza jövén, és ugy tetszik, mint ha Magyarországon sem volnék.

A Meternich zopfja nagyon hosszú, egész Péchujfalvaig ért, és ezért haladnunk nem lehet! És ez nem csak politikai tekintetben, hanem a nyelvnel is észre vehető!

Ej pedig a régi aristocratico-bureaucratico-robotopatriarchális sishemát visszavarázsolni nem lehet, 15 millió polgár ébren van.

Osztán finitus főispán! Jellasics haldoklik, a bécsi aristocratiának zopfját a moly aláragta, egy barrikáda még, és csak hült helye maradt.

A patriarchális viszonynak, a pánvelkomozniságnak ideje lejárt, simulni kell a néphez!

Különös még a Spiesbürger sem akar simulni! —

És nekéd áldott nyelvem mennyi ellenséggel kell vívnod!

Hlavács polgár, egyen meg a gója, miért üldözöd annyira nemzeted nyelvét? hisze magyar kenyeren hizol!

Pedig mindenki szivesen tanulna, beszélne magyarul, hanem a Hlavács féle emberek által a poslovenszkiség jármában tartatik.

Francziskáusok tanitanak az eperjesi gymnasiumban, egy jó magyar simts köztök, már osztán, hogy lehet a magyar nyelvbeni haladást látni.

Előljárok erre nagyobb figyelmet fordítsatok!

Hat követet fogunk küldeni a 2-ik juliusi országgyűlésre, és már ki is vannak jelelve, egy szálig csupa pecsovic.

És így a haladás emberei, megbuknak a választásnál?

No de hiszen Ugocsa non coronát, osztán ajánljuk ő kelmében ezen pecsovic urakat a haza különös grátizájába mintk ugy sem bizunk itt velök. —

Egy első osztályu barricadeur.

Mimosák.

— Magyar felelős független ministeri társalgási modor:

Pardonnez moi édes barátom, wenn sie dem Vaterlande használni akar, you must sit a mágnások tábláján. Pardonnez moi, az alsó táblán werden ohnehin un bon nombre des radicales sitzen, s ezért my dear friend köteles leend magát, quand même en fauteuille a felső táblára vitetni. Pardonnez moi, aber ich muss Ihnen sagen ön rettenetesen hibáz, ha du dépit de cet fiasco elutazik, lassen Sie die Reise till the session is over. Pardonnez moi. stb. stb.

— A nemzeti színházban tegnap előtt este Szigligeti R o z s á j á t adták. (Honny soit qui mai y pense.) A darab ünnepeles csendben kezdetelt meg, a jeleneteket néma figyelm kísérel. A páholyokban nem volt hangos conversatio, a karzaton nem ordított az ösmeretes bival-bassus-török sem szerelmes párok röhögése nem csinált zavart s a földszinben nem sétáltak ide s tova, kopogó magossarku czizmákban blasirt dandyk. Szóval nem volt semmi botrányos zavar, melly maga után pisszegést vonhatott volna, s midőn az első változás után a függöny legördült az 5 sage ő t egész emherből álló közönség egymásra nézett, mintha mondta volna; ez hát a vége, a mellyért fáradunk!

— Vegyen ön Patriot! szótka meg mult napokban egy asidősu egy polgárproletariust.

„Nem vagyok minister, polgártárs!” volt a rövid válasz.

— A Budapesti Híradó egyszer félt a megnyuzatástól. Szegénynek nem jutott eszébe, hogy a pergamentre nem igen van többé szükség.

— Szegent a circumspectusok elbarricádózták a várfalakat Schreiber Simon bombasticus oratioval erősítik, s mindennap kétszer van harci-zene-proba, hol prudens lelkesültséggel énekel-tetik el.

Nos saxones viri fortes

Stamus in bello sicuti mures.

— Midőn a mult vasárnap estén a posta uri utczai oldalán levő olasz ör gyalázatosan leszuratott, az épület más részén levő őrt, a házmester — hasonló barbar bánásmód kikerülése végett — egy posta kocsi rejtje, hol emberünk szorongásában és félelmében lassanként elaludt. Reggel midőn szeméit fölveté, szörnyű meglepetésére a kocsi átelleni szögletébe egy vadkinézesü nemzetőrt lát meghuzodva. — Aesopnak egyik meséjében a nyul és farkas egy verembe estek; mig sötét volt, egyik a másiktól remegett, de megviradván a farkas elnyelte a nyulat. — Embereink közt ez nem történt, mert mindkettő — nyul volt. Csernátoni,

Pest Jun. 13.

A nyilvánosság, és a reform ezen ujkor-szakában a műveltség, és a tudományok minden térer nagy mozgalmakat látunk felmerülni figyelmünket legujabb időkben az orvosi kar nyilvános ülésai veszik igénybe.

A gyűlés előtt egy általános orvosi javaslat került ki a sajtó alul, mellynek több hibás pontja azonban egy másik kisebb, és szinte pontokra osztott vázlatát idézték elő az alakítandó orvosi testületnek — a vázlat pontjainak sok oldalú megvitásai közt olly javaslatok is lőnek elfogadva, mellyeket szó nélkül hagyni lehetetlen.

Minthogy eddig az orvosi kar olly zárt testület volt, mellynek titkaiba csak a fent említett kar tagjai láttatának — nehogy a haladási údvös pályát eltévesszék a tegnapi ülésben a nyilvánosság eszméje jött szócsere alá és itt láttuk végzésbe menni egy provincialis orvos javaslatát, melly nem egyéb, mint a nyilvánosság megtesztült satyrja.

Ő szereti ugyan a nyilvánosságot, de csak annyiban a mennyize az nem általános, mert ő szerinte sokat veszlene az orvosi kar az auctoritátsból, ha a vitatkozások vélemények, és czáfalok, továbbá a megrovások, mellyek ollykor a higadtság határain tullepnek, olly politikai lapok utján történnek, mellyeket minden ember olvas, ő az orvosi tárt ajánlja, mellyet csak a szakértők olvassák ehhez nem kell commentár — ez ollyan fiók nyilvánosság lenne. — és még is el lön fogadva.

Mai nap a vázlat maga tárgyalaték pontonként: az az csak kezdetelt: az első pont így szól:

Az orvosi testület kar magában foglalja az az egész magyar orvosi rendet. Ennél fogva tagja minden oklevelezett orvos tudor, sebész, és gyógyszerész.

Sok szép és lelkes beszéd hangzott el a csak eltörölése, és az egybeolvadás dicső eszméje

felett, és im még is mi történik? titkos szavazás után csak a sebészmesterek tartoznak az orvosi kar testületéhez a sebészetek kimaradnak, ők sem-

(2)

mik, fenséges példája az egybe olvadásnak! pedig tudnék példát mondani, hol az orvostudor már lemondott a betegről, és egy sebész kigyógyította persze csak egy sebből, igen de ha ő nem segít, a beteg bele hal. No de illyes csekélységért nem érdemlik meg az orvosi kar testület tagjai lenni.

A sebészekről áttértek a gyógyszerészekre, ezeket befogadták a testületbe, a választmányba, és szavazási jog gyakorlására; mert szerintök adhatja magát elő mérgezési eset, mellynek vizsgálásában a vegytani tanáron kívül ők mint praxisták leginkább adhatnak eldöntő véleményt, ámde egy ifju orvosnak eszébe jut, hogy vannak okleveles gyógyszerészek, kiknek a sor nem adott 15—20 ezer pengő forintokat, hogy maguknak gyógyszerért vehessenek, a tudományt pedig kár volna valamibe számítani, javasolja csak azokat bevenni, kik függetlenek, gyógyszerért tulajdonnal bírnak. Uraim! mi kik tulajdonosok nem vagyunk, de azért, hogy fizetésért működünk, kevésbé vagyunk függők, mint a tulajdonosok az orvosoktól, mi, kik érezzük önbecsünket, kik sok tulajdonosnál nem tudományunkra, hanem csak a vak sors által adott vagyona, és legfelyebb időre állunk hátrább, ezt szinte méltán megérdemeltük volna mert ha a magyar irodalom terén álnézünk, hány magyar vegytant találunk? a Manóéi, és Szennertert, már most kérdem kik ezek? — az első munkáját mint orvos növendék írta ugyan de hol vette tudományát és tapasztalásait, a gyógyszerértárokból mint gyógyszerész, az orvosi pályára később adta csak magát. A másik Szennertert, ki ez? a kinek könyve a vegytant magyarul tanulóknak nézve oly elkerülhetetlen szükséges és hasznos egy okleveles gyógyszerész de gyógyszerértára nincs, illyenekkel pedig egy testülethez tartozni sem a régi táblabírás, sem az újabbkoru némelly arslányos orvosoknak szégyenére — ugy hiszem nem válna, ha a sors nem kedvezett vagygonban, nem mélytányos azért hogy önök foszszanak meg olly jogoktól, mellyekre egy egész életen át való tanulás, és tapasztalás által igényt méltán tarthatunk.

Egy okleveles gyógyszerész.
Tretter János.
Scheich Károly.

Szerb szózat a magyar nemzethez.

czimü röpirat

Ergovics Uros-tól,

kapható minden könyvkereskedésben.

Ára 12 kr. p.p.

(44)

Magy. közép- ponti vasut.

Naponkinti indulások 1848-dik Majus 20-tól Augustus végeig.

A t. cz. utazók kéretnek, sziveskedjenek legalább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarban megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat	reggeli 6 órak.
" " tehervonat	délben 11 ó. 45 p.
" " személyvonat	délután 2 ór
Szolnokból Pestre. Tehervonat	reggeli 3 óra 45 perc.
" " személyvonat	reggeli 6 óra 25 perc.
" " személyvonat	délután 2 óra 15 perc.
Pestről Váczfelé	reggel 6 óra 30 perc.
" " " " " "	délután 2 óra 30 "
" " " " " "	" 5 " 30 "
Váczról Pestfelé	reggel 8 órakor
" " " " " "	délután 4 "
" " " " " "	" 7 "

Gőzhajók járása
1848-ik évi május 1-jétől kezdve.

Pestről Bécsig naponkint, regge li 6 órakor, kapcsolatban Győrrel.

" Orsovára minden vasárnap, reggeli 5 órakor. Galacz és Konstantinápolyi kapcsolatban az oláh részen, és május 7- és 21-kén Odessával.

" " minden csütörtökön reggeli 5 órakor (minden 14 napokban egyesül Galacz és Konstantinápolyal a török részen.)

E gőzösök megérkeznek Orsováról minden vasárnap reggeli 4 órakor, és minden csütörtökön délutáni órákban.

" Tittelig minden kedden és pénteken reggeli 5 órakor, le- és fölfelé Eszéken át; a kedden elinduló gőzös Szegeddel kapcsolatban áll.

E gőzösök minden vasárnap és szerdán délutáni órákban Tittelből megérkeznek.

Vontatóhajók indulásai.

Pestről Bécsbe minden hétfőn és csütörtökön elindulnak; és minden szerdán és szombaton megérkeznek.

" Orsovára minden kedden elindul, és minden szerdán megérkeznek.

Szolnokból Tokajra.

E gőzös-járás folyvást folytatattatik, ha semmi akadály nem lép közbe, minden csütörtökön Szolnokból Tokajra, minden vasárnap Tokajból Szolnokra.

Pest, május 1-jén 1848.

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság főügynöksége.

Megjelenik e lap **minden este** Előfizethetni e lapra Pesten a Beimel-féle nyomdában (Al-Dunator Piaristák épülete) és Emich Gusztáv könyvkereskedésében. — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM ÁRA 3 kr. pp.**